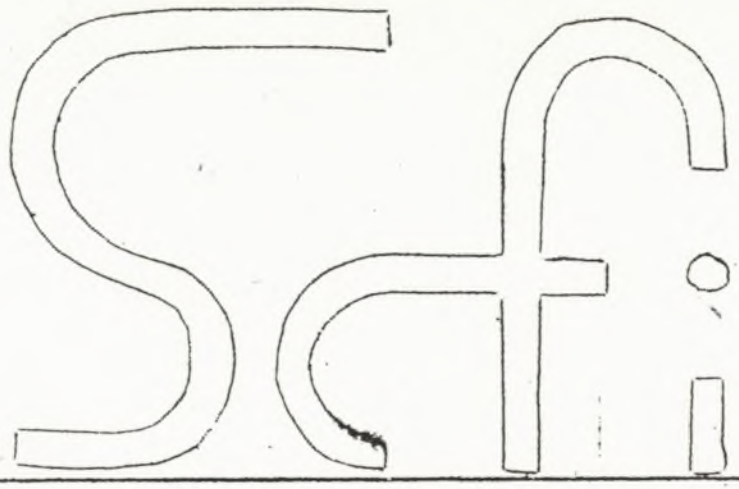

číslo 4

19-1 strana

rok 1982

Fanzin /vědeckofantastický zpravodaj a informátor/
pro vnitřní potřebu FO SSM MFF UK
Vychází nepravidelně /přibližně 5-7 krát ročně/
Neprodejné - zdarma

OBSAH:

str. 1 Obsah
" 2 Vánoce, vánoce přicházejí
/J.Kuřina, XRS, PJK/
" 3 J. Kolafa: Ustup mi ze slunce
" 5 Ztracena v hyperprostoru
" 6 Z. Rampas: Probuzení
" 11 Pokušení /J. Holeček/
" 12 Pokušení Science fiction /Z. Rampas/
" 14 Světy bez hranic /XRS/
" 15 R. Zelazny: Netvor a panna
" 16 V. Bachnov: Savuškin, který nikomu nevěřil

1367/82 FV SSM

Vánoce, vánoce přicházejí

Blíží se /už zase/ dvě významné astronomické události: zimní slunovrat a jarní rovnodennost. S těmito jevy bylo odjakživa a stále ještě je spjato mnoho lidových a celonárodních zvyků. Jejich řadu, počínající Mikulášovým hodnocením uplynulého roku a táhnoucí se až do měsíce dubna, bychom rádi ještě rozšířili, alespoň v nepříliš mohutné množině československých fanoušků science-fiction. Záleží především na Vás - čtenářích tohoto fanzinu - jaký bude výsledný efekt.

Každý, kdo na tomto poli také něco dělá, určitě uvítá, bude-li pravidelně sestavován přehled všeho, co se děje v zájmové činnosti ve vědecko-fantasticko-literární oblasti v celé naší republice. K tomu potřebujeme určité informace; chtěli bychom, aby nám každý jednotlivec, skupinka, kroužek nebo SF klub poslal kromě adresy také stručný popis svojí činnosti, a to nejpozději do 24. prosince. Jsme přesvědčeni, že s Vaším přispěním se zrodí nová tradice.

Kromě toho můžete přispět do pokladnice SF přípitků, která doposud zeje prázdnotou. /Neuvažuji-li několik našich - pochybné kvality, jako např. "Na to naše vedení! Lépe když má tři hlavy než žádnou, jak říkávají mutanti,"/ Své objevy a výtvory nám zasílejte třeba i po silvestrovských oslavách, nejpozději však 3. ledna. Těšíme se na Vaši spolupráci.

J. Kuřina

I bez přispění většiny z Vás se již jedna tradice v čs. fandomu zrodila. Je jí

" P A R C O N ",

jak se od 19. 10. 1982 již polooficiálně nazývá pardubický sraz milovníků SF spojený s literární soutěží o cenu Karla Čapka. Dohodli se tak členové organizačního výboru ve složení: P. Poláček, O. Neff, J. Veis, Z. Rampas a I. Železný, kteří se sešli v redakci Sedmičky.

Výbor dál vypracoval podrobný program setkání, jež vyvrcholí velkým maškarním plesem. Zřejmě budou dívky vítány a masky povinné.

XRS

Děkujeme za Pardubickou statistiku J. Holečkovi, bohužel na její otištění /vzhledem k výrobní lhůtě fanzinu/ je již poměrně pozdě. Možná se jí dočkáte dohromady s aktuálnějšími informacemi o Parconu. Z Teplic prý včas odcestoval příspěvek do předchozího čísla, k nám však nedorazil.

PJK

SCI-FI: Fanzin SFK při FO SSM MFF UK
Čtvrté číslo připravovali: J. Kuřina, M. Podpěra, Z. Rampas, V. Štach
Adresa redakce: Větrník-jih 42/IIA, Praha 6 - Petřiny, 162 08
Náklad: 150 výtisků Redakční uzávěrka: 2. 11. 1982

USTUP MI ZE SLUNCE

Hvězdolet se přibližoval k planetě. Vypadala nezvykle na hvězdném pozadí, okraje srpku se téměř ztrácely v černi okolního prostoru, zatímco uprostřed osvětlené části zářil jasný bod, odraz centrální hvězdy v lesklém povrchu jakoby pokrytém mořem inkoustu. Radiolokace však prokázala, že povrch planety je pevný. "Asfaltová kulička" neměla téměř žádnou atmosféru a svému slunci přivracela stále stejnou stranu. Hlavní příčina zájmu astronautů však ležela jinde. Celá osvětlená polovina planety vysílala silné záření v širokém pásmu středních a krátkých elektromagnetických vln. Ve spektru se však nedaly rozeznat žádné podrobnosti, po demodulaci zvuk připomínal přesýpání milionů jemných písečných zrn v lehkém vánku někde na poušti.

"Spustíme se dolů v planetárním modulu", rozhodl velitel. "Reaktor brát nebudeme, stačí nám sluneční články, je tam stále den."

Raketa přistála na hladké černé sklenčné rovině, jen místy porušené malým hrbolem, prohlubní či kamenem. Počítač INI monotónně hlásil: "...atmosféra - tlak - 23 uPa - vodík - 88% - hélium -" Velitel jej přerušil, nahlas a zřetelně přikázal: "INI - rozviň - sluneční - články - měření - pokračuj - proveď".

" Měření - pokračuji - hélium - 11% - ..." Otevřela se dvířka v boku rakety, vyjelo speciální vozidlo na obřích kolech, roztáhlo paprskovitě od modulu lehkou konstrukci a rozvinulo přes ní šedou matnou fólii, která se mezi nosníky prohýba_la jako blána mezi kůstkami na netopýřích křídlech. Plochu poloviny fotbalcvého hřiště přikryla noc, jakou planet dvě miliardy let nepoznala. Počítač ohlásil: " Sluneční - články - rozvinuty - potenciální - výkon - 2.4 MW."

"INI - frekvence - 1 MHz - reprodukuj - proveď!" Z reproduktoru se ozval hlas planety. Šum trochu zhrubl, jako by se nepřesýpala písečná zrnka ale drobný štěrk. Do uspávajícího zvuku se občas vmísilo prsknutí nebo lupnutí následované ozvěnou, jako když ping-pongový míček poskakuje po hladkém stole.

"První skupina může ven," oznámil velitel. "INI - připrav - výstup - čtyři lidé."

Vylezly čtyři postavy ve skafandrech. Geologové s vozíkem, který za nimi jezdil jako psík, zatím jen sbírali úlomky zvláštní černé horniny. Bude ještě chvíli trvat, než se pustí do podrobnějšího výzkumu a začnou vrtat sondy. Fotografové pobíhali po okolí a pořizovali detailní záběry; panoramatické snímky zhotovil INI automaticky hned po přistání z modulu.

"Támhle je zajímavý kámen," řekl jeden z mužů. "Stíníš mi ale. Ustup mi ze slunce!" dodal s velkým gestem. Cvakl fotoaparát.

"Půjdeme dál, ne?" zeptal se druhý fotograf, ale místo odpovědi zaslechl známý umělý hlas: "Upozornění - zjištěna - korelace - mezi - mikroseismikou - a - elektromagnetickou - aktivitou - časová - korelace - 99.9997% - epicentrum - do - 60 m - od - modulu."

"Asi puká tohleto sklo, jak chladne pod plachtou se slunečními články. Zvláštní ale je, že se to projevuje i na rádiových vlnách. Slyšíš to přece ve sluchátkách!"

"Slyším. Počkáme si, co nám řeknou geologové."

"Hornina se podobá sklu i svým chemickým složením," řekla geoložka. Na obrazovce se objevil mikroskopický snímek. "Zatím jsme nestačili udělat výbrusy, tohle je jen úštěpek. Křemen a křemičitany téměř bez vody a, jak vidíte, vnitřní struktura je velmi složitá. Tyto drobné nitky jsou z krystalického křemíku. Vrchní černá vrstva se podstatně odlišuje od vnitřku a po jejím osvětlení se v celém vzorku objevuje elektrická aktivita, říkám schválně aktivita a ne napětí, protože průběh proudu je dost složitý. INI - záznam - tři - přehraj - proveď." Kamínek na obrazovce vystřídala složitá zubatá křivka. "Já si myslím..."

"Já taky," ozvalo se z hloučku a když i ostatní přikývli, promluvil velitel. "INI - experiment - Kontakt - první - verze - vysílej - 1 MHz - proveď!" Anténa se otočila do podivné polohy směrem dolů, do černého skla. Počítač začal vysílat: " jedna, dva, tři, ..." "Už jsme se navysílali až až," zamyslela se geoložka, "venku se domlouváme rádiem."

"Co tím chceš říci?" odporoval jí kdosi. "Lidská řeč je příliš složitá. Mohli by ji maximálně opakovat a opakování není žádný důkaz inteligence."

Číselná řada končila šestnáctkou. Astronauti čekali, poslouchali bezbarvé chrastění a šustění a pozorovali nepravidelně se vlnící křivku. Najednou šum zeslábl a reproduktor začal tikat: "jedna, dvě, tři..." Nikdo nepromluvil. "...šestnáct, sedmnáct, ...""Pochopili! Pokračují!" vykřikl kdosi. Řada skončila číslem 32, načež šum opět vzrostl. Vzápětí však zmizel téměř úplně a do ticha se rozlehl nepřirozený, ale přesto srozumitelný hlas: "Ustup mi ze slunce... Prosím."

Jiří Kolafa mladší únor 1982

Zdeněk Rampas: P R O B U Z E N Í

V jediném snu prožijete více,
než mnozí za celý život.

Deront mladší, velekněz
bohyně spánku Láté

Konečně se Arent probral.

Ležel na písčitém dně přízračné jeskyně, jejíž stěny chladně vyzařovaly namodralý přísvit. Opatrně vstal, setřásl se šatů jemný písek a vydal se k tušenému východu.

S podivnou jistotou, o jejíž pramenech neuvažoval, vybíral na křižovatkách temných chodeb směr své další pouti, o němž věděl, že ho zavede ke světlu, teplu a k n í . Mnohokrát cítil, že východ je nedaleko, ale nikdy to nebyl ten pravý, tušil blízkost neobývaných, zpustlých nebo zakázaných světů, děsily ho, ale snažil se na ně nemyslet.

Nevěděl, ja k dlouho už prochází chodbami bludiště, ale dřív než se sta čila dostavit první pochybnost, oslnilo ho jasné denní světlo. S přimhouřenýma očima dotápa l k východu, zdálo se mu, jako by před ním vyrostla stěna z plamenů.

Stál na nejvyšším místě úzkého, mírně se sva žujícího údolí, jehož strmé skalní stěny zářily tisícerými odrazy poledního slunce na drobných zrcátcích slídy. Po chvíli si oči přivykly a Arent se s úlevou zahleděl na svěží zeleň bujných křovin rostoucích po obou březích potůčku, který vyvěral ze skalní pukliny několik kroků od něho. Jediným pohledem obsáhl potůček vinoucí se středem údolí jako světlemodrá stužka od jeho pra mene až k místům na protějším konci údolí, kde se ztrácel ve stínu věkovitých stromů. Vrátil se očima zpět k prameni a ve skalním výklenku nad ním spatřil sošku bohyně Láté. U nohou jí na plochém balvanu ležela obětní miska . Podle několika peříček potřísněných zaschlou krví poznal, že zde někdo před nedávnem obětova l bohyni holubici.

Od pramene se klika tila úzká, mezi stromy se ztrácející pěšina . Arent se po ní pustil dolů údolím. Stezka zhruba sledovala potok na jeho cestě mezi balva ny. Po chvíli ho zavedla do tmavé soutěsky, zjevně jediné cesty z údolí.

Brzy se ale ska lní stěny opět rozestoupily a pěšina přivedla Arenta řídkým hájkem až k zahradní bra nce v nevysoké zdi z bílého kamene. Nahlédl tepanou mříží do rozlehlé zahrady a před jeho očima se objevil svět fa ntastických stromů a květin.

Srdce se mu rozbušilo tučením j e j í blízkosti, opřel se do mříže, ale branka byla zamčená. Na okamžik zaváhal, a pak se vydal podél zdi.

Po chvíli, která mu připadala ja ko věčnost, došel k otevřené bráně; od ní se k širokému schodišti bělostného zámku, jehož stavitel se inspiroval zjemnělou architekturou Ostrova , táhla cesta z mra morových desek, vroubená ře dami fontán.

Nyní už měl Arent jistotu, poznával j i v kompozici fontán, v architektuře zámku, v barevném souladu za hrady, věděl, že jde správně, že j i zde nalezne.

Nedočkavě vykročil k zámku, ale po několika krocích mu ze stínu rozložitých a kátů vběhl do cesty lev. Arent nestál o boj, pokusil se zaplašit šelmu silou své vůle, ale vůle, z jejíhož rozhodnutí zde stála a bránila mu vejít, byla přinejmenším stejně silná jako jeho a lev nejenže nezmizel, a le začal se pomalu přibližovat.

Navyklým pohybem vytrhl z pochvy krátký meč, přikrčil se a soustředěně se za díval zvířeti do očí.

Pa k lev skočil Arentův přesně vypočítaném okamžiku uhnul a ma lmo jeho útoku, zasáhl však pouze přední tlapu. Šelma zařvala a zuřivě se obrátila. Arent odrážel údery jejích tlap a pomalu ustupova l k zámku. Zvíře, jako by vytušilo jeho záměr, se na něho znovu vrhlo. Arent pevně uchopil meč oběma rukama a zvedl jeho hrot proti hrudi šelmy. Prudký náraz ho porazil a masa v té chvíli již téměř mrtvého zvířete, pod nímž se ocitl, ho na okamžik zba-

vila vědomí. Když se probral, lev už se nehýbal.

S velkým úsilím se vyprostil zpod mrtvého těla a s posledním zbytkem sil z něho vytrhl meč. Pak teprve zpozoroval krev řinoucí se mu z hlubokého šrámu na paži. Pocítil, jak mu z ní ubývá sil, opřel se o meč, namáhavě udělal několik kroků k zámku a slabostí upadl.

Po chvíli zaslechl klapnutí otevíraných dveří a přibližující se krůčky ženské chůze. Pak se před ním objevily pantoflíčky z modré kůže, a když zvedl hlavu, oči se přesvědčily o tom, co už v hloubi duše věděl. Před ním stála Princezna.

Ta zpozorovala jeho pohled a s úsměvem, v němž se mísila účast s trochou ironie, se zeptala: "Kdo jsi?"

Arent se zvedl na nezraněné paži a s námahou odpověděl: "Mé jméno ti mnoho neřekne, jsem Arent, nechtěj zatím vědět víc, Princezno."

"Neříkej mi tak, jsem Séla." Vzhlédla a zatvářila se, jako by až nyní uviděla mrtvého lva: "Chuděáček Bel," vykřikla a rozběhla se k němu. "Co ti to udělal, drahoušku, kotátko moje...", broukala konejšivě a něžně lva hladila.

Lví hlava tak blízko princezniny tváře připadala teď Arentovi jako hlava hravého dobráckého stvoření. Aby se ospravedlnil a získal zpět princezninu pozornost, řekl: "Odpusť, Sélo, nevěděl jsem, že tě jeho smrt raní."

"Kdyby žil, nemluvili bychom teď spolu. - Sama nevím proč, ale jsem ráda, že jsi tu," dodala po chvíli, spíše jen pro sebe.Pak vstala a nabrala do dlaní vodu z nejbližší fontány. Přistoupila k Arentovi a omyla krev z jeho rány. Arent přivřel oči v náporu očekávané bolesti. Když se znovu podíval na své rameno, nenalezl na něm po lvích drápech ani stopy. Zatím už Princezna další troškou vody oživila lva, ten se jí chvilku třel o nohy a pak se vrátil na své místo do stínu.

"Pojď si odpočinout, bojoval jsi jak hrdina z Eposu," řekla a pomohla Arentovi vstát.

"Ty jsi se dívala ?" zeptal se překvapeně, a přestože už mohl jít stejně dobře sám, svíral dál princezninu dlaň ve své.

"Po celou tu dobu, od začátku do konce."

"Nechápu..., proč to všechno..."

"Nevěděla jsem hned, zda nechci být raději sama, a pak, chtěla jsem poznat emoce člověka bojujícího o život."

"No a jaké to bylo?" zeptal se Arent napůl ironicky, trochu otřesen princezninou upřímností.

"Strašné, nikdy jsem nic podobného nezažila. Ale přesto, ani na okamžik jsem nedokázala zapomenout, že stačí pár kapek vody a vše se spraví."

Odmlčela se a po chvíli, to už stáli na schodech, před hlavním vchodem zámku s lítostí v hlase dodala: "Teprve nezvratnost dodá prožitku jeho pravou velikost." Pohlédla na něho a po tváři jí přelétl úsměv: "Pojď, musíš se omýt a převléknout, jsi samá krev."

Až v lázni si Arent dokázal znovu uspořádat své myšlenky. Uvědomil si, že dosud neví, za co ho Princezna má. Mluvila o emocích bojujícího člověka, snad ho tedy nepokládá za přelud. Musí jí vše říci, dřív než bude jeho přítomnost pokládat za vpád do jejího nejintimnějšího soukromí. Možná ale už ví a jen si s ním hraje. Oblékl si šaty, které mu připravila, a vyhledal ji v jednom z pokojů sousedících s lázní.

Princezna zamyšleně seděla u nízkého stolku. Když se Arent posadil do křesla proti ní, zvedla oči a beze slova mu nalila pohár červeného vína. Arent pomalu upíjel a hledal první slova své zpovědi. Princezna ho předešla:

"Jsi zde po dlouhé době můj první host. Vyhnala jsem všechny a Bel sem pakkuž nikoho nevpustil. Nudili mě, žádný nemohl udělat nic, co bych od něho nečekala." Na okamžik se odmlčela a pátravě pohlédla Arentovi do očí: "Až dnes ty, bojoval jsi s takovou zuřivostí, touhou žít a zvítězit... Prozraď mi, kdo jsi. Připadá mi,

jako bychom se již setkali. Odkud tě znám?"

"Byl jsem v davu, kdykoli tě jako Dobyvni nesli do chrámu ve zlatých nosítkách, zúčastnil jsem se všech obřadů, kdy byla naděje, že tě uvidím. Před třemi roky jsem tě spatřil poprvé a od té doby jsem ti nablízku."

Princezna na něho dlouze a soustředěně pohlédla, pak se jí ve tváři objevil roztržitý a chvíli i zmatený výraz, znovu pohlédla Arentovi do očí, hned ale odvrátila pohled, vstala a rychle, jako by chtěla získat čas, než přijde nějaký jen jí známý, ale neodvratitelný okamžik, mu podala ruku:"Pojď, ukáži ti své království."

Prošli téměř celé přízemí jižního křídla, vešli do mnoha pokojů, minuli desítky soch a obrazů, ale Arent z toho mnoho nevnímal, měl oči jen pro Princeznu. Pak se ocitli ve velkém, poněkud starobyle zařízeném sále, jemuž dominovaly dvě podobizny královského páru v nadživotní velikosti doplněné obrazy Princezny a Korunního Prince.

"Odpusť, že jsem tě zavedla do těchto neveselých míst, zamyslela jsem se," řekla Séla , a zatímco procházeli podél dlouhé řady podobizen jejích předků, nepřítomně dodala: "Posloupnost rodu Korontů, takřka tisíciletá historie, nechodím sem ráda, obzvlášť těžce zde na mne doléhá odpovědnost za svěřené dědictví."

"Chápu tvé obavy, nikdy nebyla říše ve větším nebezpečí."

Zastavili se před obrazem ještě mladého muže, Koranta Dobyvatele, princeznina děda.

"Můj otec," řekl Arent, "byl za Poslední války jedním z Dobyvatelových vojevůdců. Nesouhlasil po jeho smrti se smířlivou politikou kněží, upadl v nemilost a už nikdy se ke dvoru nevrátil.

Závidím mu, bojoval v opravdových bitvách, žil skutečný život."

"Ty nejsi šťastný?" zeptala se Séla.

Arenta její otázka zaskočila. Na okamžik měl dojem, že si ji nikdy nepoložil. Pak začal mluvit o tom, jak touží po skutečném životě, po opravdovém nebezpečí, které by ostatním, hlavně ale jemu, ukázalo, kdo vlastně je. Mluvil o lhostejnosti a apatii, se kterou se setkává, když se svěřuje se svými obavami o osud říše, i o bezmocném vzdoru, který se ho zmocňuje, když se dozvídá o dalších smlouvách s barbary.

Princezna mu mlčky naslouchala, mlčela, i když skončil, až po chvíli řekla:"Pojďme pryč, tady nelze nebýt princeznou, tento pokoj vzbuzuje myšlenky, kterým jsem chtěla alespoň na okamžik uniknout."

Vešli do malé místnosti zařízené s dívčím vkusem, na stolku u otevřeného okna bylo prostřeno pro dva. Jen málokteré z připravených jídel Arent znal, vyrůstal na venkově a nikdy nebyl u dvora. Po jídle pili těžké červené víno, které ho příjemně opájelo. Pokojem se nesly tóny tiché hudby.

"Omluv mě na okamžik," řekla Princezna a zmizela za závěsem. Za chvíli vyšla v modré plesové toaletě, nalíčená jako na večerní slavnost.

"Jak se ti líbí mé šaty?"

"Jsou krásné, ale daleko víc krásy ukrývají," neopatrně odpověděl vínem osmělený Arent.

Princezna se posadila a s lehkou výčitkou v hlase řekla: "Asi jsem přecenila tvou vyjímečnost, v mnohém jsi stejný jako ostatní."

"To není totéž," odporoval Arent, "oni ti lichotí, protože to chceš slyšet, já řekl, co si myslím."

Princezna pohlédla Arentovi do očí, jako by se chtěla znovu o něčem ujistit, pak vstala, a místo bohaté toalety byla opět oblečena ve svých lehkých splývavých šatech. S šaty jako by změnila i náladu, roztrpčenost po neopatrné Arentově poznámce byla tatam a zasetu stálo veselé, zdánlivě bezstarostné děvče, z jehož očí by však někdo pozornější než Arent vyčetl rozhodnutí.

"Pojďme se vykoupat," zvolala, vzala Arenta za ruku a rozběhla se ke dveřím, kterými přišli z obrazárny. Teď jimi vběhli na písek mořské pláže.

Arent se ohlédl, ze zámku však nad vrcholky stromů spatřil jen jeho nejvyšší věže. Udělal několik kroků za princeznou a zůstal stát.

Před ním, téměř v dosahu nazelenalých vln oceánu stála princezna a nedbaje jeho pohledů setřásala ze sebe lehounké pavučiny svých šatů. Nahá pak vyčkala příhodný okamžik a vrhla se do vody.

Arent ji ve spěchu napodobil, a pak už byli jen oni a oceán, ztráceli se jeden druhému mezi jeho vlnami a nacházeli se v jeho ta jemných hlubinách. Oceán je ukrýval před světem a objevoval jednoho pro druhého.

Když byla Séla una vené, nechala se vlnami vynést na pláž a Arent ji následoval.

Princezna s tváří obrácenou do slunce seděla vedle hromádky svých šatů. Posadil se k ní a vzal ji kolem ramen:

"Séło, Princezno, už roky tě miluji. Abych ti mohl říct o své lásce, musel jsem za tebou přijít sem, do království tvých snů. Odpusť mi to, jestli můžeš. Jen pro tebe jsem se naučil vcházet do cizích snů." Arent se odmlčel, ale když Princezna nedala jediným pohybem, jediným gestem znát, že vyslechla jeho vyznání, pokračoval: "Nestačí mi přivoláva t si tvou podobu do snů, chci skutečně tebe, udělám cokoli, v tvé přítomnosti mi nepřipadá nic nemožné."

Arent pohlédl na nebybný princeznin profil a přitáhl ji k sobě, aby ji políbil. Vyhnula se jeho rtům a zastřeným hlasem řekla: "Tušila jsem to od prvního okamžiku, žádné mé představa by se nedokázala rvát tak opra vdově." Odtáhla se trochu a pokračovala: "Nejdřív jsem se vyděsila a chtěla tě zabít, teď ti děkuji."

Arent vášnivě sevřel Princeznu do náruče, ale v tom se její tělo rozplynulo a na pláži po ní zůstala jen kupička šatů a pantoflíčky zpola za váté pískem.

Arent zůstal chvíli bezradně sedět, s povzdechem vstal a sebral z písku své šaty a princeznin modrý pantoflíček. Pak se vydal k zámku.

Setkání s Princeznou si představoval jinak, prochází krajinami její duše, vstoupil do jejího nejužšího soukromí, ale nevěděl, jak trýznivé bude vědomí, že jde zas jen o drogou způsobený sen, ze kterého se teď Princezna probudila.

Když došel do zámecké zahrady, roztřásl ho chlad jejího stínu, oblékl se a vešel do jižního křídla zámku. Pomalu procházel pokoji, které již navštívil s Princeznou, připadali mu teď studené a tmavé.

Chtěl nahlédnout do severního křídla, ale všechny dveře, které mohly vést do jeho pokojů, byly zamčené. Umíněně zkoušel jedny po druhých a přitom ho napadlo, že v zamčených pokojích je skrytá část princezniny osobnosti, skrývaná možná i před ní samou. Jako na dotvrzení jeho myšlenek se mu podařilo poslední dveře otevřít. V malém růžovém salonku spatřil asi šestileté děvčátko zcela zaujaté panenkou. Opatrně, aby je nepolekal, dveře zase zavřel a tajemství osta tních mu už nepřipa dala tak znepokojivé.

Až teď si Arent uvědomil, že stále ještě drží princeznin pantoflíček a odložil ho na otevřené okno. Pantoflíček se změnil ve velkého modrého motýla a ten odletěl do zahrady.

Arent se vrátil do vstupní haly, rozdělující zámek na dvě křídla a bezmyšlenkovitě vystoupil do prvního patra. Pokoj, do kterého vešel, byl zařízen ve stylu Ostrovní říše. Byl vyzdoben amforami s červenočernými reliefy hrdinů a bohů, jeho stěny byly vykládané perletí a nábytek z bílého dřeva byl zdoben kováním z masivního zlata.

V oknech další síně spatřil Arent mohutné štíty hor, pokryté věčným ledem. Poznal bájné pohoří Tart, odkud kdysi přišel první Korant.

Odtud vešel do pokoje zařízeného jako komnata ve skalním hradě dótského tyrana Mera. Sundal z police zapečetěný džbán dótského vína. Nalil si plný pohár, posadil se k masivnímu stolu a pohlédl z okna na plochou krajinu země Dótů.

Jednou, až si Mer bude jistý svou silou, převalí se jeho hordy přes pohraniční průsmyky a v Teranu nebude síly, která by je zastavila.

Zájem o blaho státu a národa, tradiční cnosti Teranské šlechty se staly pro s taré už jen vzpomínkou a pro mladé nesrozumitelným

tlachem. Měřítkem všeho se stal požitek. Vznikl nový životní styl, v němž už mnozí nedokáží, ani nechtějí, rozeznávat skutečnost a sen. Každý se může stát bohatším a mocnějším než vladař Ostrova, mít nejkrásnější ženy, ukojit svá nejtajnější přání..., pod vlivem drogy člověk nikdy zcela nezapomene, že jde jen o beztrestný sen a že konečně může a smí vše.

Ale možná, že trest je blíž, než si kdo uvědomuje. Vzpomněl si na legendu o původu drogy. Božská droga, kdysi tajemství kněží, je dědictvím po prastaré ztracené a dnes už takřka zapomenuté říši, říši tak mocné, že jediné, co ji mohlo zničit, byla ona sama, a tak přesycené, že to udělala. Nezachovalo se ani její jméno.

V neradostných úvahách Arent dopil pohár a nalil si nový. Víno ho opájelo, uvědomil si, jaký nádherný den prožil, ale pak ho znovu napadlo, jak by se užívání drogy ještě více rozšířilo, kdyby i ostatní uměli vstupovat do cizích snů.

Pak si vzpomněl na Princeznu a s myšlenkou na ni propadl do hlubokého spánku.

Arentovi se zdálo, že je zase malý chlapec, na okraji jeho lůžka sedí maminka, hladí ho po spánkem rozcuchaných vlasech a budí ho: "Probud se, miláčku."

S trhnutím se probral a otevřel oči. Byla noc. Ležel na širokém, měkkém lůžku a u jeho hlavy seděla Princezna. Ve studeném světle měsíce poznával její ušlechtilý profil.

"Už jsi se probudil, přišla jsem za tebou, miláčku." Sklonila se k němu a políbila ho na ústa.

"Sélo," vydechl a objal ji. Voněla po mandlích a nepřestávala ho líbat.

Byla vášnivá a nezkušená.

Dlouho pak mlčky leželi přitisknuti jeden k druhému. Zabolelo ho, že je to jen sen.

"Je to skutečnost, drahý," řekla, jako by četla jeho myšlenky, "nejsem už jen Séla, ale především Teranská princezna."

Vstala a dvakrát krátce tleskla. Do pokoje vešly dvě otrokyně. První nesla svícen a druhá držela v náručí princezniny šaty.

Až teď Arent poznal, že je ve svém domě.

Zatím, co ji otrokyně oblékaly, Princezna pokračovala: "Už tam jsem ti řekla, že mi nestačí jen snít. Rozhodla jsem se prožít svůj život zde." Odmlčela se, jako by nenacházela slova.

"Mám tě ráda, možná tě miluji, uvěřila jsem, že jsi a našla jsem tě. Ale já vedle sebe potřebuji skutečného muže a ne snílka.

Vím, že i ty věříš, že Mera lze ještě porazit. Východní armáda je bez velitele. Můžeš se jím stát. Vojáci ještě nezapomněli na tvého otce. Pak bude jen na tobě, jak dlouho budeme snášet spupnost Dotů."

Až bude Met pokořen, vrať se ke mně, budu na tebe čekat."

Zatímnuž otrokyně svou pa ní nejen oblékly a učesaly, ale i nalíčily způsobem, jakým se líčí jen královny.

"Přijď zítra večer do paláce. Veliteli gardy ukaž tento prsten. Rozhodneš-li se pro můj návrh, přesvědčím otce, že jsem vybrala muže, který má dost vůle, aby ho uskutečnil." Na chvíli se odmlčela a pak zdánlivě bez souvislosti pokračovala: "Otec je už starý, brzy mě prohlásí za spoluvladařku. Můj bratr se už nedokáže vrátit do našeho světa, děsí se ho a je šťasten jen v tom svém."

Nadechla se, jako by chtěla ještě něco říci, pak ale Arenta políbila a rychle odešla. Po chvíli uslyšel, jak někdo otvírá hlavní vchod jeho domu, přiskočil k oknu a ještě zahlédl Princeznu usedající do nosítek, okolo nichž stálo asi pět mužů královské gardy s pochodněmi. Za několik okamžiků pak vyšli z domu další čtyři a malý průvod se vydal ke královskému paláci.

Arent usedl do křesla s obrazem princezniny tváře ozářené pochodněmi před očima.

Uvědomil si, že na tuto chvíli čekal celý život a že se už nikdy nebude opakovat. Princezna se stane královnou, a on ...

Sáhl pro zrnko drogy, aby mohl ten sen dosnít.

V půli cesty se mu ruka zastavila a roztřásla se.

P O K U Š E N Í

V muzeu bratří Čapků v Dolních Svatoňovicích je zaznamenána a vystavena na odiv úvaha Karla Čapka, která praví, že má-li literatura dosáhnout světovosti, musí být především národní. Jedním z těch, kteří splňují předpoklady českosti, je spisovatel Vladimír Páral. Jeho knihy nenechávají v tomto směru nikoho na pochybách. Jeho lidičky i děje jsou typicky české. Ať už se jim líbí nebo ne, čtenáři ho čtou.

A pak najednou přichází tento v různých kruzích různě uznávaný spisovatel a předloží dychtivým čtenářům sci-fi příběh. Čtenář dychtí, protože je to přece Páral, nebo dychtí, protože to vidí u ostatních. Páral je podle statistiky nejčtenější československý spisovatel a najednou předkládá takzvaně pokleslý, okrajový žánr. Módnost? Objev nových možností? Vyšší stupeň uvědomělosti? Snad. Od každého trochu. V každém případě je to fakt, že formou sci-fi je možno výrazněji psát o současnosti. To, proč se třesou ruce literátům píšícím o žhavém dnešku, je tady elegantně odbouráno. Páralův příběh by se mohl s rozdílem několika technických detailů odehrát včera nebo zítra. Je to sonda do nitra průměrných českých lidiček, zkouška jejich charakteru i pocitu sounáležitosti ke skupině živočichů nazývajících se lidstvo. Páral věří lidem a lidé to u něj vyhrávají. Ale kde zůstalo sci-fi? Je to sci-fi. Jak by ho napsal Páral. Pro spisovatele to bylo pokušení vyzkoušet si, co si může dovolit. Pokušení mu vyšlo od a až do zet. Ve svém zaujetí ale opomenul, že česká abeceda končí písmenem žet. Místo tohoto písmena přilepil pár stránek, které snad měly vysvětlovat, ale místo toho působí značně nešťastně. Páral se jimi degraduje na malého českého človíčka. I když, kdo ví. Možná právě díky těmto pár stránkám mohou existovat i ty ostatní.

Jan Holeček
KZG Praha

Pokušení Science fiction

Řekne-li se ve světě Felliniho Casanova nebo u nás Páralova sci-fi, klade se důraz na první slovo. Fellini Casanovou pohrdá a nenávidí jeho způsob života. Bylo by zajímavé znát skutečný vztah Vladimíra Párala k SF.

V krátkém rozmezí jsem přečetl dvě jeho poslední knihy: Pokušení A - ZZ a Romeo a Julie 2300.

Podle první jmenované by se mohlo zdát, že VP to nemyslí s žánrem nejlépe.

Ve zkratce, o co v Pokušení A - ZZ /dál jen Pokušení/ jde.

VP přenesl několik postaviček ze svých minulých knih do nepříliš vzdálené a nepříliš lákavé budoucnosti, kde je vystavil nástrahám agentů planety Agala. Ti jim dají okusit sladkého života a dobrodružství /asi tak v rozsahu poskytovaném dnes CKM/, a pak za vše žádají protislužby. Hrdinové reagují zpočátku různě, autor ukazuje jaké charaktery a střety umí rozehrát, pak ale všichni podléhají. Verbálně se pokoří, stanou se otroky, zrazují se v prkotinách. Když Agala chce, aby skutečně zaplatili; mají otrávit vodu v Ústřední pražské vodárně, kde jsou všichni zaměstnáni, tak odmítají, a než by zahubili několik milionů lidí, raději volí hrdinnou smrt.

V nejlepším se ukáže, že vše byl jen test na zjištění morální odolnosti pozemšťanů vůči kosmické korupci, a že všichni obstáli na výbornou.

Zvláště tento závěr bývá často kritizován. Mně se rovněž nelíbí, ale nezdá se mi horší než zbytek knihy - je totiž jediný možný.

U podobných textů, ať už dříve pojednávali o mučírnách, psychologii katanů a obětí, nebo v tomto případě o "laboratoři", pozorovatelích a testovaných, začne být po určité době literárně nosnější pohled na vykonavatele se svobodnou vůlí, než na oběť, jejíž aktivita je omezena na její dvě možnosti.

I v Páralově próze se zdá, že by vykonavatelé měli mít se svou prací větší morální potíže, než testovaní; ale vyřeší si je někde zcela mimo rámec knihy.

Po zavržení této možnosti by mohl skutečný konflikt vzniknout, až jen když někdo podlehne a zradí. Toho se ale Páral nemohl odvážit. Co by si s takovým člověkem počal?/Potrestal ho?, ale za co?, atd./

Krom několika ukázek černého humoru si nemohu vzpomenout na žádný další klad Pokušení. Jak napsal v úvaze na zcela jiné téma Honza Blažek: "V zájmu objektivity uvedu nejprve klady: ..."

A nyní k nedostatkům:

Děj románu je nudný, až ubíjející v neustálém opakování stejných

situací. Když před lety vnesl VP do naší literatury prvek ubíjející každodennosti, vytvořil si pro to odpovídající literární prostředky. Ty však, jak se zdá, se mu dnes vymykají z rukou a ničí už ne hrdiny /jeho knih/, ale čtenáře /jeho knih/.

Fabulačně Pokušení ta_ké není nijak na výši. Pokud nešlo o autorský záměr /poněkud nepochopitelný/, pak je dost smutné, když je čtenáři po přečtení čtvrtiny knihy jasné to, co VP uvádí na místě, kde povídky mívají pointu, detektivky řešení a kde v románech krystalizuje myšlenka /má-li ovšem co krystalizovat/.

Poněkud příznivější dojem zanechává po přečtení kniha Romeo a Julie 2300 /dále jen RaJ/. Částečně je to ale způsobeno i tím, že je zhruba o sto stran kratší.

Už u hrdinů, ač opět přesvědčivě páralovských, není na první pohled zřejmé, z které jsou knihy. I prostředí se alespoň vnějškově liší. Zatím, co v Pokušení jde o naši blízkou budoucnost, která má ještě co činit s energetickou a ekologickou krizí, děj RaJ se odehrává v rajské budoucnosti roku 2300, ze všeho nejvíce se podobající permanentní Matějské pouti. Všechny starosti lidstva jsou vyřešeny předponou s- /s jako syntetický/. Pro všechny je dost s-masa, s-banánů a s-vody; a kdo se zaslouží nebo má štěstí /v loterii/, dostane občas i pravou šunku.

V tomto prostředí pojednává Páral příběh lásky dokonale oproštěné od všech existenčních problémů. VP se snaží o komplexní /stendhalovské/ pojetí této "nemoci" ve všech jejích formách. Proto ji nestuduje jen jednou, ale hned asi na čtyřech/?/ párech. /Pro matematika by bylo zajímavé sestroji graf /orientovaný/,kdo koho miluje, ale jinak je kniha dost přehledná./

A dostáváme se opět ke konfliktu, bez nějž to nepůjde a banální trojúhelník lze dobře studovat i v současnosti. Proto se role špatňoura /ale myslí to dobře/ ujímá společnost v podobě roztomilého terénního genetika dr. Vodáka a jeho mnohdy nedobrovolných komplicŭ, primářky felicistiky a terfela /terénního felicisty/. /Jejich jména mi vypadla./

Další děj už je nasnadě z názvu dílka a ostatních knih VP. Ani happyend nepřekvapí.

Proti Pokušení, které přestože vlastně popisuje vědecký experiment, se svou strukturou nejspíše blíží guláši, příběh RaJ odněkud někam plyne. Nebudu to tajit, do šťastného manželství vědce v oboru biokeramiky a kuchařky toužící alespoň po pěti dětech.

Pokud obě knihy Pokušení A - ZZ a Romeo a Julie 2300 neměly jinou ctižádost,než pobavit, pak se to alespoň v druhé jmenované na mnoha místech povedlo. VP v ní na naše literární poměry přímo hýří nápady

a svérázným humorem. Přesto z hlediska SF /a vše doposud uvedené je psané z tohoto hlediska/nepředstavuje ani podprůměru. Pro VP mají však tyto knihy mimořádný význam. Zajistil si jimi jistý druh literární nesmrtelnosti. I kdyby snad v roce 2300 nevycházely jeho sebrané spisy, jak se děje na stránkách RaJ, tak až na něho zapomene poslední jeho dnešní fanoušek, zůstane jeho jméno v bibliografiích milovníků SF. V té pozoruhodné sbírce autorů jako je: Delmont, Izakovič, Lešehrad Emanuel, Tongi, Akana, Neubeuer, Týnecký; kam však patří i Asimov, Lem, Elison nebo Neurse, Aldiss a Šalimov.

Zdeněk Rampas

Světy bez hranic

Po několikaletých odkladech jsme se dočkali knihy Bertila Mårtenssona - Světy bez hranic. Jde po Hobitovi o druhou česky vydanou knihu, kterou lze zařadit mezi fantasy a podle mého i do první desítky SF. Neměla by chybět v knihovně žádného fana. Krom toho ji lze použít jako univerzální vánoční dárek.

XRS

Roger Zelazny: Netvor a panna

Veliký neklid zavládl mezi lidem, neboť opět nadešel čas rozhodnutí. Starší volili mezi kandidáty a oběť byla potvrzena i přes námitky Ryllika, nejstaršího z nich.

"Neměli bychom takˌkapitulovat," namítal.

Oni však neodpověděli a odvedli pannu do sluje dýmů a nakrmili ji listy netečnosti.

Ryllik přihlížel a nesouhlasil.

"Tak by tomu být nemělo," řekl. "To je chyba."

"Vždy tomu tak bylo," řekli ostatní, "na jaře a na podzim." A bázlivě pohlíželi dolů na stezku, na níž slunce rozlévalo světlo nad světem.

Bůh již projížděl zelenajícím se lesem.

"Pojďme," řekli.

"Pomysleli jste někdy na to, že byste zůstali? A podívali se, co ten nestvůrný bůh činí?" zeptal se Ryllik hořce.

"Dosti toho rouhání! Pojď!"

A Ryllik šel.

"Rok od roku je nás méně," pravil. "Jednoho dne už nebudeme moci nabídnout žádné oběti."

"Ten den tedy vymřeme," řekli ostatní.

"Tak nač to protahovat?" otázal se. "Bojujme proti nim - teď, dokud ještě jsme!"

Ale oni jen potřásli hlavou. Byl to výsledek rezignace, kterou Ryllik viděl vzrůstat již celá staletí. Ryllikovo stáří všichni respektovali, s jeho myšlenkami však nesouhlasili. Naposled se ohlédli a právě v tom okamžiku slunce zachytilo řinčivého boha na zlatem strojeném koni se smrtícím kopím po boku. A tam, kde se rodily dýmy, bila panna ocasem a pod čelními plátky divoce poulila oči. Ucítila přítomnost boží a začala řvát.

Otočili se a těžce se valili přes pláně.

Když dorazili k lesu, Ryllik se zastavil, a hledaje myšlenku, zvedl šupinatou přední končetinu. Nakonec promluvil:

"Jako bych si vzpomínal," řekl, "na doby, kdy tomu bylo jinak."

THE MONSTER AND THE MAIDEN
in: The Ninth Galaxy Reader, edited by Frederik Pohl,
Pan Books, London 1970

Líbila se vám povídky Rogera Zelazného? Po jejím přečtení se množina čtenářů rozpadá na disjunktní komponenty. Na část, která povídku pochopí jako brilantní literární SF anekdotu, a na ty, kteří ji nepochopí vůbec. Věřím, že mezi členy našeho klubu, cvičenými v tom vidět ve slovech jen velmi volné ošacení reality, bude druhá skupina zastoupena minimálně.
Náš fandom je bohužel s tvorbou R. Zelazného seznámen méně než málo. J. Markus několikrát na klubových večerech četl jeho povídku: "Ďábelský automobil" a v časopisu 100+1 22 /16/82/ vyšlo jeho nezapomenutelné Autodafé. Snad se s dalšími povídkami setkáme ve sbírce "Experiment člověk."

XRS

Vladen Bachnov: Savuškin, který nikomu nevěřil

Hodiny v oddělení příjmu a výdeje odbily devět. Současně zahájil psací stroj svoji kulometnou palbu, zachrastily sčoty, ozval se rachot mechanické kalkulačky a poprvé se rozezvučel telefon. Stál na stole naší plánovačky Marie Michajlovny, na všechny dotazy zvenku musela odpovídat sama a ona se s tímto každodenním utrpením od devíti do šesti s půlhodinovou přestávkou na oběd vyrovnávala smířeně, jak to už ani po sedmi letech nešlo jinak.

Zrovna tak i nyní zvedla navyklým pohybem sluchátko a jako obvykle odpověděla:"Haló... Vakluškin, bohužel, není přítomen. Právě odešel." Začal normální pracovní den.

Samostatný ekonom Savuškin se rozpovídal: "V našem městečku se dějí čertvíjaké podivnosti. Procházel jsem se u řeky a najednou koukám - proti mně skáče žába. Přiskákala a povídá takovým kuňkavým žabím hlasem: "Savuškine vezmi mne, prosím tě, do rukou." Vzal jsem ji..."

"Velká žába?" ozval se od své kalkulačky skladník Nikolaj Fedorovič.

"Obyčejná, ale na tom nezáleží. Vzal jsem ji do rukou a ona povídá: "Savuškine, mám k tobě velkou prosbu: polib mne!" Dovedete si to představit?"

"A proč to chtěla?" zeptala se naše sekretářka Olinka a zakládala do psacího stroje nový list.

"Co je mi do toho?" vykřikl Savuškin. "Jak vůbec může mít takovéhle požadavky? Za koho mne považuje? To jsem nějaká ropucha či co, abych se s ní líbal? Vy byste to udělali?"

"Žábu ne, ale kdyby to bylo kotě nebo pejsek, políbila bych. Já mám zvířata ráda," objasnila Olinka a vrátila se ke psaní upomínek.

Zeptal jsem se: "A co bylo potom?"

"Co by bylo - pustil jsem ji."

"Ach, rozumím vám, Jevgeniji Sevastjanoviči," zdvihla Marie Michajlovna hlavu od svých papírů. "U nás na chatě je letos také nějak mnoho žab." Její další úvahy přerušilo zazvonění telefonu a Marie Michajlovna se chopila sluchátka: "Haló... Vakluškin, bohužel, není přítomen. Právě odešel."

Pokračovali jsme v práci. Jediný Savuškin se nemohl uklidnit a tak odešel do útvaru dlouhodobého rozvoje, kde znovu vyprávěl o drzé žábě, která ho podle všeho považovala za úplného troubu, když si myslela, že splní její prosbu. Potom odešel do plánovacího, k zásobovačům, a když končila pracovní doba, veškeré osazenstvo našeho podniku již vědělo, že samostatný ekonom Savuškin není takový hlupák, za jakého ho někteří považují. Ba ještě navíc z jeho vyprávění vyplynulo,

že víceméně na žábu vyzrál on a dokázal jí, jak je hloupá ona. Jednoduše řečeno: nevěšte mu bulíky na nos, nemá to rád!

Ani ne týden potom byl v deníku Mašbchovské zprávy článek o tom, jak pracovník veřejného stravování Svirelkin našel na své pravidelné zdravotní procházce žábu, která jej požádala o polibek. Jaké bylo jeho podivení, když se žabka proměnila v krásnou dívku, princeznu. Zpráva se nazývala Chvályhodný čin a byla zakončena oznámením, že se svatba pracovníka veřejného stravování a bývalé žáby koná tuto sobotu.

Celé naše oddělení příjmu a výdeje litovalo samostatného ekonoma Savuškina. On, do hloubi duše rozezlen na zlomyslnou žábu, vší silou své osobnosti dokazoval, že mu nic není ani po zakleté princezně, ani po šťastlivci Svirlkinovi.

"Škoda, že žabka Jevgenije Sevasťjanoviče nepřesvědčila, že není jen tak obyčejná," řekla mezi dvěma výpočty na sčotu Marie Michajlovna.

"Cha!" přezíravě frknul Savuškin. "Přesvědčit! Vy si myslíte, že jsem o této eventualitě neuvažoval?"

"A na co jsi tedy ještě čekal?" zeptal jsem se. "Mohli jsme být na tvé svatbě..."

"Cha !" zopakovallSavuškin. "Jestli to tedy chcete vědět, nepolíbil jsem ji proto, že se nechci ženit."

"Trouba!" zabručela do rachotu svého psacího stroje Olinka.

"Zakleté princezny se na ulici neválejí!" připomněl Nikolaj Fedorovič a dodal: "jinak by to nebyly princezny."

"Cha!" samostatného ekonoma se ozvalo potřetí, tentokrát už bez dalších vysvětlivek.

"Bodejďť! Jevgenij Sevasťjanovič je ještě mladý. A konec konců, na světě je víc zakletých princezen," podpořila Savuškina dobrosrdečná Marie Michajlovna a do telefonu ohlásila obvyklé: "Haló... Vakluškin, bohužel, není přítomen. Právě odešel."

Uprostřed všobecného rozruchu si Savuškin vybrallsedm dní dovolené a zmizel. Říkalo se, že celou tu dobu běhal po lukách a bezúspěšně líbal všechny žáby, které se mu podařilo chytit. Sám ale o tom, co dělal celý ten týden, neřekl ani slovo. Všichni jsme si zato všimli, že se stal zamřačeným, zamyšleným, ještě zamračenějším a nudnějším. Rozveselil se jenom jednou, a to když nám vyprávěl, jak ho chtěli napálit, ale on se nedal.

"Nahodil jsem udici, sedím, najednou - bere! Vytáhl jsem rybu, vyndal háček, a ona najednou povídá: Savuškine, Savuškine, pusť mne zpátky do řeky!"

"Chytal jsi na červa nebo na těsto?" zeptal se Nikolaj Fedorovič od své práce.

"Na mouchu, ale na tom nezáleží. - Pusť mne, povídá, za to ti splním jakékoliv přání."
"Skutečně jakékoliv?" zeptala se Olinka.
"Ano. Ale já jí povídám: Takovéhle fousy! Pustím tě, a ty se na mne vykašleš. Nejdřív vyplň, pak uvidíme další. A ona povídá: nemůžu ti nic splnit, kouzelnou moc mám jenom na svobodě. Pusť mne, nebudeš litovat."
"Pustil jsi ji?" zajímal jsem se.
"Co si o mně myslíš? Že jsem idiot, který by se zbavil úlovku? Osmažil jsem si ji na smetaně."
"Byla dobrá?" zeptal se Nikolaj Fedorovič.
"Nic moc. Měla hodně kostí!"
"Příště ji nejdřív spařte," poradila Marie Michajlovna .

Rozhovor o smažené rybě mi podráždil žaludek. Vytáhl jsem z aktovky svačinu - chleba s máslem. Jako obvykle mi ho žena zabalila do Malachovských zpráv. Vybalil jsem chleba a náhle jsem zahlédl v novinách tučně vytištěné oznámení: Uplavala mluvící rybka. Zvláštní znamení: vyplňuje cizí přání a vlastní sliby. Nálezci poskytneme velkou odměnu. Přečetl jsem toto oznámení nahlas a jakoby mávnutím kouzelného proutku se zastavily kalkulačky, oněměl psací stroj, zmlkly sčoty a celá kancelář ztichla. Mlčky jsme se dívali na Savuškina. Zakletou kancelář probudilo zazvonění telefonu. Marie Michajlovna do sluchátka oznámila: "Haló... Vakluškin, bobužel, není přítomen. Právě odešel."

Ještě ten den si Savuškin,vybral čtrnáct dní dovolené a odejel. Nevím, co provozoval ty dva týdny, jestli se snažil ulovit další zlatou rybku nebo jestli odpočíval a zotavoval se po otřesu. Možná ale, že samostatný ekonom prostě vzpomínal na svůj dosavadní život, přezkoumával svůj nepřívětivý postoj ke světu a nedůvěřivý vztah k tomu, co ho obklopuje...

Brzy došlo k události, která celému oddělení příjmu a výdeje ukázala, jakkse náš Savuškin změnil.

Poslyšte, co se mu přihodilo: Zrovna o půlnoci vzbudilo samostatného ekonoma bušení na vrata. Oblékl si župan a vyběhl před domek, a ve slabém světle měsíce uviděl krále. Těžko říci, proč ho Savuškin považoval zrovna za krále. Ale nezmýlil se.

"Zradili nás!" vykřikl král, opřel se o veřeje a otíral si pot z čela. "Armáda je zničena, můj věrný oř nevydržel, padl cestou. Koně! Půl království za koně!"
"Kolik?" přeptal se pro jistotu Savuškin,
"Půl."
"Když ale já koně nemám. Mám jen motocykl značky Jawa."
"Nu dobrá, dejte mi Jawu," chvatně souhlasil král. "Bože můj, bože

můj!" Křepce naskočil do sedla, nastartoval a v okamžiku zmizel v noční tmě.

Všechno tohle nám hned ráno Savuškin vyprávěl, hrdý na svůj důvtip a ochotu.

Nikolaj Fedorovič se pouze zeptal, jestli ten motocykl byl koupen za hotové nebo na půjčku. Olinka se zajímala o to, jak byl král oblečen. Marie Michajlovna pochválila Savuškina za to, že pomohl člověku v nesnázích. A já jsem řekl, že půl království je slušná cena za motocykl. Prostě všichni jsme Savuškina chválili, a on se rozeběhl po kancelářích, vyprávěl každému o svém chvályhodném činu a vyrušoval z práce, protože celý podnik žil kvartální uzávěrkou.

O polední přestávce jsme se pokusili zjistit, co udělá Savuškin s tou svou půlkou království. Ukázalo se, že už má přesnou představu. Rozhodl se tam založit hřebčinec, aby mohl v případě potřeby poskytnout koně i jiným králům. Rozumí se za standardní cenu - půl království za kus.

Savuškin už začal shánět odbornou literaturu, ale dny plynuly a král se stále neozýval. Začal být nervozní a nakonec oznámil na milici, že nějaký filuta mu ukradl jeho Jawu. Na milici mu slíbili pomoc a po úporném bledání našli v jakési strži úplně rozbitý motocykl. Tak jsme poznali, že samostatný ekonom Savuškin doplatil na svoji důvěřivost.

"Neumí jezdit, tak to rozsekal," lítostivě řekla Olinka a začala psát zprávu pro náměstka.

"Motocykl ti rozbili a půjčku musíš splácet," nezapomněl poznamenat Nikolaj Fedorovič od svého sčotu.

"Jevgeniji Sevsťjanoviči, nic si z toho nedělejte, i bez motocyklu se dá žít," utěšovala Savuškina Marie Michajlovna.

Zazvonil telefon. Čekal jsem, že zase zvoní ten nešťastník, který věří na zázraky a stále doufá, že se mu podaří zastihnout Vakluškina. Tentokrát zvonil král. Ptal se Savuškina, kam mu má poslat tu polovinu království.